

SLOVENSKI NAROD.

iznaja vsak dan z včetom, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne peti vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafllovih ulicah št. 5, v sicer uređenstvu v l. nadstr., upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Na delo, ker resnobni so dnovi!

Ničesar pozitivnega še ne vemo, da li bo mesece septembra sklican deželnih zborov kranjski ali ne. Vse kaže na to, da bo vlada deželnih zborov razpuščena, ne da bi vnovič poskusili svojo srečo z volilno reformo, ki je v zadnjem zasedanju izvajala obstrukcijo narodno-napredne stranke.

Položaj se od tistega časa pa do danes bistveno ni spremenil, dasi narodno-napredna stranka ni nikdar prikrala, da je pristopna pametnemu in pravičnemu kompromisu.

Toda kakor kažejo vsa znamenja, stoji vlada tako zelo pod klerikalnim vplivom, da v straža pri svojem prvotnem načrtu deželnozborske volilne reforme, ki jo je narodno-napredna stranka a priori proglašila za absolutno nesprejemljivo.

S tem je dano tudi stališče narodno-napredne stranke napram vladu.

Ako se vlada v zadnjem trenotku ne premisli in ne krene na pot, ki bi omogočila trezno, pametno in brezstrastno razpravo o brezvomno potrebnem volilno-reformnem delu v našem deželnem parlamentu, potem je docela izključeno, da bi deželnih zborov, ako se skliče, redno funkcional.

O tem mora biti poučena tudi vlada. Zato je popolnoma verjetno, da je opustila svojo misel, vnovič poskusiti svojo srečo v deželnem zboru kranjskem, ter se odločila, da deželni zbor razpusti in takoj razpiše nove volitve še na podlagi starega volilnega reda.

Naj že bo tako ali drugače, to je gotovo, da bodo že to jesen imeli nove deželnozborske volitve.

In za te volitve se bo treba začasna temeljito in vsestransko pripraviti.

Cisto gotovo je, da se bodo to pot klerikalci zagnali z vso silo v volilni boju in da bodo skušali z vsemi sredstvi v tej kampanji si izvojevati toliko mandatov, da bode vsaj v bočnem deželnem zboru lahko vlada izvedla tako volilno preosnova, ki bo po volji nji in klerikalcem.

Klerikalci so že na delu in se pripravljajo z vso energijo na volilno bobo, ki je brez dvoma že predurmi.

A v narodno-naprednih vrstah še ni opaziti nobenih priprav, nobenega volilnega gibanja!

»Poezije« prvič izšle. Ni torej treba, da bi se vnovič spuščali v to. Veselo znamenje je vsekakor, da je v naših resnih časih med slovenskim občinstvom še toliko zanimanje za pesništvo, da je bila prva izdaja Kettejevih »Poezij« tekomo nekaj let popolnoma razprodana in da se je mogel založnik odločiti za drugo, izredno elegantno izdajo.

Aškere, ki je uredil prvo izdajo, je prevzel tudi redakcijo druge izdaje. Uvod kaže iskrene simpatije A. Aškerca za človeka in za poeta Ketteja. Kdor Ketteja ni osebno poznal, si pa iz Aškerčevega spisa ne bo mogel napraviti podobe o človeku Ketteju. Premalo je tistih detajlov, iz katerih si more čitalci napraviti sliko Kettejevega karakterja. Največ pozornosti je — in po pravici — posvetil Aškere tistem usodnemu konfliktu, v kateri je bil prišel Kette s šolsko oblastjo zaradi svoje satire na takratnega škofa Missio. Tu je bil sicer malo obzirni Aškere le nekoliko preveč obzirem. Javnost naj ve, kdo so bili tisti ljudje, ki so spravili Ketteja v položaj, ki je za dijaka skrajno neugoden in je imel za Ketteja najhujšje posledice, ker je prišel ob podporo svojega bogatega strica in zabredel v bedo. Sedanji vikar Vacl v Novem mestu in dušni pastir Braje v Sori sta med svojimi sošošči splošno veljala za potuhnjena denuncijanta in sta ga vedno črnila. Tretji v tej zvezi je bil neki Šolar, ki je vlomil v

Narodno-napredna stranka je bila vsled tega primorana, da se ubrani pred nečutenim atentatom na svoj obstanek in na pravice naprednega slovenskega meščanstva, poseči po najostrejšem razpoložljivem ororuju — po obstrukciji, kar je vladu prisililo, da je po par brezvspesnih sejah odgodila zasedanje deželnega zabora.

Položaj se od tistega časa pa do danes bistveno ni spremenil, dasi narodno-napredna stranka ni nikdar prikrala, da je pristopna pametnemu in pravičnemu kompromisu.

Če torej hočemo količajk paralizirati delovanje klerikalno-vladne zvezze, je treba pravočasno napeti vse moči, da se izjavljivo načrti, ki jih je izgotovila širiperesna deteljica Schwarz-Susteršič-Suklje-Krek!

Pred vsem bo potreba takoj pričeti s pripajanjem političnih shodov po vseh volilnih okrajih, zlasti po mestih in trgih in po vseh volilnih okoliših na Notranjskem in Dolenjskem, kjer so državnozborske volitve pokazale, da ima narodna-napredna stranka mogočno zaslombo.

Stranka mora med ljudstvo, to je kontinuitate sine qua non.

Naše ljudstvo še res globoko tiči pod vplivom duhovščine, vendar pa ni v toliki meri klerikalno, kakor si sami domisljujemo. Jedro našega ljudstva je protiklerikalno, potrebuje samo pouka in vzgoje, pa se bo samo osvobodilo klerikalnega izesa.

Pojdimo torej med ljudstvo, iščimo ž njim stikov, poučujmo ga in vsgojujmo, pa se nam bo v krajšem času, kakor sami pričakujemo, posreči lo dvigniti ga na tisto stopnjo izobraževanja in prosvete, ko bo samo ogorenčeno odklanjalo vsako klerikalno, predvsem pa duhovniško varuštvost.

A se eno je, kar bi nujno pripomeli narodno-napredni stranki v očiglednih bližajočih se volitev.

Naši stranki je nujno potrebna krepkejsa, vse narodne sloje objemačojo organizacija.

Samo zaupniški aparat, ki je bil za silo rabljiv pri kurialnih volitvah, se je sedaj že zdavnata preživel in ne zadostuje več. Takisto tudi centralizacija v vodstvu strankih poslov ni več na mestu vzpriso dejstva, da se je za državni zbor že uvelia splošna in enaka volilna pravica in da je tudi uvedba volilnega reda slonečega na temelju splošne in enake volilne pravice, za deželni zbor zgorj vprašanje najbližje bodočnosti.

Kettejevo skrinijo, kjer je bila shranjena sicer nič kaj posebno umetna satira na škofa Missio, in tako omogočil denuncijaeijo, ki je imela za pesnika tako žalostne posledice. Hišno preiskavo pri Ketteju je izvršil profesor Boršter, ki je bil pri dijakih vedno nadvse nepriljubljen zaradi svoje neusmiljene krutosti.

Aškercev uvod zaključuje tako dobra ocena literarnega dela Kettejevega; tej oceni nič ne škodi, da ima mestoma osebnopomeničen značaj.

Maksim Gaspari je z risbami, s katerimi je okrasil to knjigo, vnovič posvedočil, da je lep talent in resen umetnik.

Zadnji čas je že, da se predramo iz mrtvila, sicer se bo klerikalcem res posrečilo nasejati toliko ljuščike med našo pšenico, da bo za nas ugodnejši žetev docela izostala. Ne sledimo in ne varjamome samega sebe, klerikalna opasnost je sedaj večja, kakor je bila kdaj preje. Uvaževati je treba, da klerikalci v tem boju ne bodo razpolagali samo s svojimi silami, marveč da lahko računajo na najizdatnejšo podporo in pomoč s strani deželnih vlad.

Če torej hočemo količajk paralizirati delovanje klerikalno-vladne zvezze, je treba pravočasno napeti vse moči, da se izjavljivo načrti, ki jih je izgotovila širiperesna deteljica Schwarz-Susteršič-Suklje-Krek!

Pred vsem bo potreba takoj pričeti s pripajanjem političnih shodov po vseh volilnih okrajih, zlasti po mestih in trgih in po vseh volilnih okoliših na Notranjskem in Dolenjskem, kjer so državnozborske volitve pokazale, da ima narodna-napredna stranka mogočno zaslombo.

Stranka mora med ljudstvo, to je kontinuitate sine qua non.

Naše ljudstvo še posebej razmerne je, da se obenem prilika in vajočevanje načrti, ki jih je izgotovila širiperesna deteljica Schwarz-Susteršič-Suklje-Krek!

Napredna misel si je izvojevala najlepših vspahov tam, kjer je bila že izvedena ta organizacija, to je na Stajerskem.

Ta organizacija je torej že preizkušena v ognju, zato jo tudi ni potreba še posebej priporočati!

Da se ta organizacija izvede v vseh podrobnostih, je treba seveda napornega in požrtvovalnega dela.

Ako pa hočemo, da se bo volilna borba končala za nas z vspahom, se je nam treba nemudoma lotiti tega dela, ker skrajni čas je že v to, ako nečemo, da nas prehitite volitve in nas najdejo nepripravljene.

Torej na delo!

Deželni zbori.

Trst, 12. avgusta. Vest, da se sklice istrski deželni zbor med 10. in 15. septembrom, se z merodajne strani zanika. Že zaradi kmetijskih in vinogradniških poslov, ki jih ima v septembru večina poslancev, bi ta mesec ne bil pripravljen za zasedanje deželnega zabora.

In omost, 12. avgusta. Včeraj je bilo v Trdušu pod predsedstvom

poslancev barona Malfattija posvetovanje italijanskih poslancev vseh strank v tirolskem deželnem zboru. Zelo živalna debata se je razvila zaradi sklicanja tirolskega deželnega zabora. Sklenilo se je soglasno, nazzaniti deželnemu glavarju dr. Katherinu, da so italijanski deželni poslanci pri volji opustiti obstrukcijo, ako se jim zajame, da sklene deželni zbor v predstoječem zasedanju volilno reformo, s katero se razmere v deželi v narodnem in socialnem oziru urede v modernem smislu. Nadalje se je sklenilo za slučaj, da se zbere deželni zbor, da se čim preje vzmamejo v razpravo dogodki na Južnem Tirolskem, ki so jih izvzvali pangermani. Pri tej priliki bodo italijanski poslanci zahtevali od vlade najstrožje odredbe, da se taka izvajanja ne ponove več.

Praga, 12. avgusta. Poslane dr. Herold je povedal na včerajšnjem shodu, da še nič določenega o sklicanju češkega deželnega zabora.

Ministrski svet se še ni bavil s to vstvarjo. Običajno je, da se vlada glede sklicanja deželnega zabora dogovori z deželnimi odborom. Dosedaj vlada še niti vprašala ni deželnega odbora o tem. Vendar pa je upati, da vlada izpolni svojo obljubo, ki jo je dala spomladi ter skliče jeseni češki deželni zbor hkratko zasedanju, da reši celo vrsto nujnih gospodarskih vprašanj. Glede reforme deželnozborskog volilnega reda je pripomniti, da je vlada že predložila načrt, ki ima pričakovano četrti kurijo. Res, da se bo predlagala splošna volilna pravica, toda že danes je gotovo, da se ta predlog odkloni ter se sprejme le prikljepeno četrti kurijo. Kar se tiče nemških zahtev dodatno k volilni reformi, so tako dalekosežnega narodnega pomena, da jih Čehi pod nikaknimi pogoji ne morejo izpolnit.

Volilna reforma za češki deželni zbor.

Praga, 12. avgusta. Govori se, da se predložijo češkemu deželnemu zboru trije načrti za spremembo volilne reforme. Eden med njimi, ki bo najbrže tudi prodrl, ima sledeče določbe: Češki deželni zbor naj bi imel 260 poslancev; 200 se jih izvoli na podlagi splošne in enake volilne pravice; 60 je virilistov. Namerava se tudi spremeniti deželni red, in si

likega in temnega, in čarovnica je izginila. Nihče je ni videl drugo jutro v koči — videli so samo velikanški koren srednje njive.

Straš se je polastil vsega Korenca in grozna zmeščjava je zavladala kroginkrog. A tedaj se spomnil star Krotovar preročevanja svete Komelastike. Pod Mueno goro imajo spravljeno pisanje svete Komelastike. Nihče ne ve za kraj razen čestitega Krotovarja. Spravljeno je v skrinji, ki je narejena iz samih žabjih kosti in iz zob jezikave, rajne Frfule... Spomnil se je tedaj Krotovar preročevanja svete Komelastike in je izkopal častitljivo pisanje. Dolgo je brskal po knjigi in nazadnje se mu je razsvetil obraz. Stalo je tam pisano in sveta Komelastika govoril:

»Zasvetilo se bo nad Jalovecem in ostalo nad Korenom. Na njivo bo padlo in zrastlo črez noč. In blagor bo Koren — zrastel bo velik in mogoč, in blagor bo nad Korenom.« Radost je zavladala po vsem Korenu. Besede svete Komelastike so šle od ust do ust, in trumoma so prihajali ljudje čestit velikanski, srečnosni koren. A izvedeli so zanj tudi Boroveci. Poslali so učenega gospoda kaplana Ceferina, da zaroti nesrečni čarovniški koren. In prišli so gospod Ceferin; stisnili so obraz v gulinjive gnube in si tiščali z robecem nos, ker od korena je prihajal čudovit duh. Dvignili so roke gospod Ceferin, da bi zarotili. A takrat so prihitali Ko-

rencei v vriščem in krikom in so obdali grozč gospoda Ceferina. »Panajo ga, panajo!« Strašen srd se je polastil Korenec. Začele so se dvigati pesti, in takrat so pokazali gospod Ceferin pete svojih slokih nog. Z velikanškimi korki so premerili pot do doma in so se zaprli v svojo sobo in so molili h križnemu. Poslali so Boroveci nove može h Korencem in so zahtevali, naj uničijo nesrečni koren. Gospod Ceferin molil je doma že tri dni za odvrnite grozne nesreče, ki jo je postala čarovnica Amruša na svet. Zvonovi zvone zjutraj ob sedmih v ta namen... A Korenec so mrmljali besede svete Komelastike in so razgnali Borovec. — In naposled so se ujunačili oče župan Bobenček in so poslali Sodčko in Švedra s sekiro nad korenem. A žalostna je bila usoda Sodčkova in Švedrova. Povohal je blagi Sodček koren in našel potem smrt v hladnih valovih sumečega Krotnika. Stopili so Švedru na kurje oko in ga zapodili. — In ko so izvedeli oče župan to žalostno vest, jih je oblišči kurja polt in šop na glavu jih je stopil od groze pokoncu... Vojska je bila neizogibna.

Nagibalo se je solnce k belemu Jalovecu, ko je dospela borovška vojska na Križnico. Oborožena je bila s koli, ki jih je potrgala iz korenških plotov; pogum jo je razvalem in osveti jih je navduševala. Na čelu so jih stopili oče župan, in tuintam jih

LISTEK.

Kettejeve Poezije.

Ravnokar je izšla druga izdaja »Poezij« Dragotina Ketteja. Knjiga je elegantly opremljena in lično ilustrirana z risbami Maksima Gasparija. Dodan je Kettejev portret in faksimile njegovega rokopisa. Pesnini je spisal precej obsežen uvod Anton Aškera. Ta uvod obsegja bijografijo pesnikovo in toplo pisano oceno njegovih del. Drugi izdaji so dodani različni spisi Kettejevi, ki širšim krogom doslej niso bili znani. Največ je mladinskih pesmi in bansi. Pesnikove literarne fizijognomije niso ta doslej neznana dela čisto nespremenila. Kettejevo literarno fizijognomijo je merodajna kritika že določila, ko so njegove poezije prvič izšle, in čas je to sodobno potrdil. Kette ima svoje mesto v slovenski literarni zgodovini. Bil je velik talent, po Prešernu gotovo eden največjih in najlepših talentov, kar se jih je Slovenskem rodilo. Velika izguba je za slovensko

cer po izjavi bivšega načelnika češkega kluba dr. Engla tako, da se zagotovi Nemcem v deželnem odboru in vseh deželnih zavodih primerno zastopstvo.

Iz Bosne.

Sarajevo, 12. avgusta. Zatrjuje se, da postane sekcijski načelnik Kosta Hörmann civilni atlatus na mestu barona Benka, ki gre v pokoj.

Ustanovila se je nova politična stranka pod imenom »Srbska neodvisna stranka«. Stranka temelji na demokratičnih načelih ter hoče zasledovati program »Bosna Bošnjakom«, obenem pa doseči nekak modus vivendi med Hrvati in Srbi.

Macedonske reforme in Srbija.

Belgrad, 12. avgusta. Vladivo glasilo »Samouprava« piše z ozirom na najnovejšo akcijo turške vlade proti makedonskim četam, da je Srbija medsebojno klanje makedonskega prebivalstva vedno globoko obžalovala ter vedno opominjala k slogi. Znano je, kateri narodnosti so pripadale čete, ki so se prve pojavile v Macedoniji. Druge narodnosti, posebno srbska, so nastopale v silobranu. Dasi je vsled turške akcije padlo v Macedoniji mnogo srbskega plemena, čuti Srbija vendar nad tem zadušenje, da se vsaj ovržejo obrekovana, kakor da bi bile srbske čete iz kraljevine, ki so motile mir v turški državi.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 12. avgusta. Zaradi roparskih napadov in umorov, posebno na ljudsko akademijo je bilo pred vojnimi sodiščem otoženih 19 anarhistov in komunistov. Širje so bili obsojeni na smrt, šest v večletno prisilno delo, trije v prognanstvo, a šest jih je bilo oproščenih.

V Nižjem Novgorodu so prijeli japonskega časnika generalnega štaba zaradi vohunstva. Dobili so prijnjem razne načrte in beležke o Rusiji.

Odesa, 12. avgusta. V tukajnjih ječah so nastali veliki nemiri, ker tabljajo kaznenci, naj se dvema na smrt obsojenima tovarišema odvzamejo verige. Posredovati mora vojaštvo, ki je že več kaznencev rani.

Mirovna konferenca v Haagu.

London, 12. avgusta. V južnji plenarni seji mirovne konference se bo razpravljalo razin o angleškem predlogu glede omejitve oboroževanja tudi o pravicah in dolžnostih neutralnih in o prepovedanem bombardiranju neutrijenih mest in krajev. Konferenca se zaključi dne 1. septembra.

Japonci v Koreji.

London, 12. avgusta. Da se reorganizira korejska vlada, so imenovani trije japonski generali Itovega štaba za podpredsednike treh korejskih provincij.

Z namenstika japonskega vrhovnega rezidenta je imenovan general Hazegava. Kakor je videti, je Japanska potisnila Korejo tako pod svojo vojaško oblast, da je vsako gibanje Korejcev po slobodi izključeno.

Punt v Maroku.

London, 12. avgusta. V Casablanci se ponavljajo vsak dan boji z domačimi. Posebno hudi spopadi so

bili 10. t. m. Ranjenih je bilo več Francozov, eden pa je bil ubit. Sultanov stric Mulej Amin ostane v Casablance, ker se je popolnoma vdal Francozom. Njegovi vojaki so pobegnili.

Pariz, 12. avgusta. General Drude, poveljnik francoskih čet, je brzjavno naznani, da potrebuje še najmanj 3000 do 4000 vojakov.

Berlin, 12. avgusta. Bombardiranje na mesto Casablanco je provzročilo ondotnim Nemcem veliko škodo. Mavri so napadli nemško pošto, hišo nemškega konzula in nemške privatne hiše ter jih izropali in užgali. Škoda se ceni na milijone.

London, 12. avgusta. V Massagu nevarno vre. Divja pleme na so prišla do mestnih vrat ter zahtevajo denar. Angleški parnik »Gibelders« je pripeljal iz Masagana v Tanger 240 Evropevcov.

V Rabatu pridigujejo fanatiki sveto vojsko, odkar je priplula pred mesto francoska križarka »Galilée«. Razširila se je vest, da hitult sultan z večjim oddelkom vojaštva iz Fesa v Rabat. Gubernator je naznani prebivalstvu, da začne križarka »Galilée« pri prvem znaku vstaja strelijeti na mesto.

Madrid, 12. avgusta. Vesti iz Maroka se glase čimdalje obupujejo, kar se priznava tudi uradno. Ne prikriva se več, da bo treba Španiji prevzeti velike žrtve, da pripomore k pomirjenju. V vojnem ministrstvu delajo z veliko naglico, da spravijo na noge potrebno število vojaštva. V Cadixu je pripravljenih že več križark za odhod v Maroko. V Casablanco je odpeljal včeraj parnik zopet 550 španskih vojakov.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. avgusta.

Zakaj so klerikale protestovali proti kompromisni listi vodstva družbe sv. Cirila in Metoda, kar se je predlagala po dogovoru polslanca Hribarja s Korošči? Misili so pač, da jim ni treba kompromisov, ker so videli, da je navzočih veliko število duhovnikov. Tista izivajoča osabnost in prepotence, ki je značilna za rimski klerikalizem, se je pokazala s tem, nič drugega ne; vladati in zapovedovati so hoteli, naprednjaka pa bi naj imeli pravico plačevati in se žrtvovati za družbo. Senekoviča, Žerjava in Pahernika niso hoteli imeti v odboru zraven klerikalcev Detela itd., čeprav niso nikakor framsioni, ampak pošteni, rodoljubni slovenski možje, ki hočejo delati za družbo in nje proevit. In sedaj ima »Slovenec« drzno čelo, da toži o liberalnih razdiralcih slege in sramoti naprednjake, ki so bili za slogan, za kompromis. To je višek — katoliške morale! Obmejni Slovenci, ki ste vse to sami videli in ki ste poštano narodnega mišljenja, sodite po teh dejstvih!

Klerikale smešijo v svojem nečednem glasilu novega predsednika naše šolske družbe g. ravnatelja Senekoviča ter povzdigujejo na vse pretege njegovega po njih lastni krivdi žalostno propadlega protikandidata ravnatelja Detela, ki je »ugleden šolnik«, »pisatelj« itd. Nikakor mu ne kritimo njegovih resničnih zaslug; kot šolnika ravnatelj Senekovič vsaj doseza, o financeh in o upravi večjega narodnega organizma, kar pride tu posebno v poštev, pa razume Senekovič brez dvoma nekoliko več kot Detela, ki se ni nikdar

rovecem so popadali koli iz rok. Nagnile so se glave na prsi in oči so se zasolzile...

Turnov študent se je naslonil na plot in je gledal preko šumečega Krotnika. Ah, da — tamkaj stoji bella hišica in v nji evete paradiž, poln lili in eksotičnega evetja. Ah, da — tamkaj stanuje ona, ki so jo prinesli angeli iz nebes in so ji razlili zvezdni svit v oči... Tamkaj stanuje in sanja v tihih nočeh; zvezde ji zrno na bele grudi in mesečni svit se igra z njenimi lasmi. Tamkaj sanja — a on hrepeni in umira v mladi ljubezni kot Asra, ko pogleda lepi devojki v oči.

In prikazala se je Kovačeva Francka na pragu. Z roko je zasenila oči in je gledala v daljo, kjer je besnela krvava bitka.

Zganil se je študent in gorko mu je bilo postalo v srcu. Skočil je preko plota in šumečega Krotnika in je hitel z brzimi koraki čez polje.

»Pozdravljeni, Francka! Poždravljene krasne oči!«

Stal je pred njo in ni misil na bitko, ki je besnela tam gori na cesti. Zamaknil se je v krasne oči in izpregovoril.

»Turen — lej ga!«

Odprla so se rubinasta usteca in pokazali so se beli zobki. Zasmejalo se je rožno oblije in so zmanjnine drobne ročice. Opotekel se je študent in krasne oči so izginile.

pečal s takimi stvarmi in je bil ves čas svojega službovanja na Slovenskem ravnatelj majhnega zavoda. Da je Detela beletrist, Senekovič pa ne, to le-temu kot predsedniku družbe pač ni v škodo, kakor bi Deteli ne bilo v korist. Glede narodnega prepranja in naprednega duha pa se Senekovič lahko meri s klerikalnim kandidatom. Reforma družbe vsled njegove izvolitve ne bo trpela.

— **Castna dolžnost** vsakega naprednjaka je, da storii vse, kar je v njegovih močeh, v prospehu šolske družbe naše ter tako olajša poslovanje novemu odboru. Če vsak član pridobi še enega člena, bodo se dohodki podvojili. Ne 8000, ampak 80 do 100.000 članov bi lahko štela družba. Med izobraženimi sloji širom naše domovine se nahaja gotovo 100.000 ljudi, ki lahko utpre vseklo leta po 2 kroni. Le dobre volje je treba! Pri velevarnih reformah, ki se enkrat morajo uvesti v naši družbi, je treba denarja in trikrat denarja. Vsi naprednjaki torej na delo — narodno! Tudi klerikale, če so količaj narodni, morajo delati za družbo. Če nimajo v nji zastopstva po svoji previšosti volji — saj zastopani so! —, naj posmislijo, da tudi liberalci dajejo večkrat v cerkvne namene, za cerkve, zamorčke itd., ko nimajo pri uporabi tega svojega denarja prav nobene besede. Klerikale pa imajo svoje zastopnike tudi v novem odboru naše šolske družbe.

— **Najbolje informiran list.** Klerikale kar preboleti ne morejo »krize v Ciril-Metodovi družbi«, dan na dan priobčujejo v »Slovenec« cele jeremijade. Očitajo nam, da smo poročali pristransko. Res — oseb in medklieci, katerih ni bilo, nismo videli oziroma slišali. Tako n. pr. poroča »Slovenec«, da je na skupščini vplil tudi »Rakov iz Kranja«. Kakor smo le slučajno izvedeli, g. Rakovca niti na skupščini ni bilo, ampak je bil doma. Kakor je iz tega razvidno, je »Slovenec« kar po svoje navajal njemu neljube osebe in jim ravno tako podtkal izmišljene medkliece. Rešnici na ljubo konstatiramo, da naš poročevalce ni videl stvari, katerih ni bilo; katere je pa v svoji nadzorni skupščini zapazil sveti »Slovenčev« poročevalci. Ako so že ožja poročila »Slovenčeva« tako netočna, koliko vrednost imajo potem šele druga.

— **Bojkot slovenskega notarja.** Snočnji »Slovenec« je priobčil v listnici uredništva debelo tiskano ta-le poziv na bojkot: »Sporočamo vsem svojim somišljenikom, da je notar Hudovernik v Ljubljani tako nastopil na obenem zloro »Družba sv. Cirila in Metoda«, da iz tega jasno sledi, da tudi v svoji pisarni noč več videti naših somišljenikov. Naj se o tem obveste vsi naši somišljeniki!« »Slovenec« si je v svesti, da je to notico zagrešil kaznivo dejanje, zato jo je uvrstil med inserate pod naslovom »Listnica uredništva«, da bi je državno pravdinstvo ne opazilo in da bi ne pričelo proti njemu zasledovanja radž pozivanja na bojkot. O premeteni junaki so ti blagoslovjeni »Slovenčevi« uredniki! Postavljajo se, kakor da bi ne bilo bolj nadušenih, bolj radikalnih in doslednih narodnjakov kot so oni in njihovi somišljeniki, v isti sapi pa pozivajo na bojkot slovenskega notarja. Mi bi molčali in bi ne črnili niti besedice, ako bi imeli klerikale v Ljubljani notarja, ki bi bil njihov somišljenik; v tem slučaju bi nam bilo poziv na bojkot drugega sloven-

skega notarja naprednega mišljenja vsaj umljiv in s strankarskega stališča vsaj deloma opravičljiv. Ker pa ni v Ljubljani nobenega klerikalnega notarja, se mora klerikalni poziv, naj se bojkotuje pisarna notarja Hudovernika, imenovati **naroden škandal prve vrste**, ker hočejo s tem klerikalci odjeti stranke slovenskega notarju ne zato, da bi te stranke potem iskale pravne pomoči pri kakem drugem slovenskem notarju, marveč da bi hodiči k notarju, ki je sicer po mišljenju in vsem svojem delovanju zagrizen **nemški Hibernac**, a ga vkljub temu podpirajo klerikalci kot eden mož od škofa Antonia Bonaventure gori pa dol do pro-palega klerikalnega kandidata **pasarske Kregarja**. V Ljubljani imamo štiri notarje in med temi je samo eden Nemec ali pravilje nemškotar. Ker se klerikalci vedno široko-ustijo, kakšni zavedni Slovenec da so, bi človek pač moral misli, da bodo klerikalci pač v prvi vrsti podpirali ljudi, ki so naše gore list, ne glede na njih politično prepricanje, ne pa naših narodnih nasprotnikov. Toda klerikalci so narodnjaki samo na jeziku, zato se zatekajo raje k **nemškemu notarju**, da si je le-ta veliko bolj zagrizen liberalcev kakor vsi njegovi ostali slovenski kolegi skupaj! Seveda v klerikalnih očeh pri Nemcu ni greh, ako je naprednega prepricanja, nasprotno, to mu klerikalci še stejejo v zaslugo in ga podpirajo z vsemi silami, da, proglašajo celo njemu v prilog bojkot slovenskega notarja. Če ni to škandal, potem sploh ne vem, kako bi se naj označilo to nečuvano protinarodno postopanje! A ta škandal je še večji, ako razni klerikalni veljaki, ki se na zunaj kažejo kot zavedni Slovenec, nimajo niti toliko narodnega ponosa v sebi, da bi pred nemškim notarjem dali delati **slovenska pisma!** Informirali smo se in dognali, da so razne pogodbe, ki so jih sklenili škof Anton Bonaventura in drugi klerikalni veljaki, spisane po pretežni **večini v blaženi nemščini**. In takšni v narodnem oziru nič vredni brezpolni ljudje, ki nimajo v sebi niti iskrike narodnega čuvstva in ponosa, hočejoigrati prvo vlogo v slovenski javnosti! Da le bi prišli, ako bi se takšnim ljudem izročila »Družba sv. Cirila in Metoda«!

— **Slovenski vsesokolski zlet v Domžalah.** Za slovenski vsesokolski zlet v Domžalah v **četrtek na Veliki šmaren dan** vladata v vseh narodnih krogih živo zanimanje in agitacija, da bodo ta zlet ne samo zlet slovenskih Sokolov, ampak tudi zlet velike množice narodnega občinstva iz bližnjih in daljnjih krajev okoli Domžal. Posebno iz Ljubljane je pričakovati velike udeležbe. Do Domžal je pošč do Ljubljane dobri dve uri in načrnost samotno bi bilo, če bi ne poleteli z vlakom v ta za ves slovenski narod važen kraj, kjer vzdržimo ondotne Slovence k novemu življenju, da ne bodo vedno podlaga petljice Tirole. Ne nameravamo nobenega napada na tirolske glave, kakor hočejo vedeni gotovi nemški ljudje, ampak obiskat pojedemo svoje brate in jih navdušiti za narodno slovensko stvar! **Vihrati mora nad Domžalami ponosna slovenska trobojnic** in nobena druga zastava, najmanj pa kaka frankfurčanka. **Naroden slovenski praznik bodi prihodnji četrtek!** Ves narod naš bo občutil veselo pridobitev, če pridejo Domžale v čisto slovenske roke, iz katerih jih ne iztrga nobena nemška sila — v kar naj de-

stro glavo in je modroval: »Molitev je lesta, po kateri se pride do boga in do reštive. Turnov študent naj more. V črni šoli je in ve, kako se pride do božanstva.«

Izpregovoril je Racek in je utihnil. Dregnil je Libet študenta v hrbet in je zapovedal: »Moli!«

Turnov študent je misil na krasne oči. Obup mu je razjedal mlaudo dušo, in zdihoval je pretrgano in bričko. Ko je začul povelje, je dvignil solzne oči in je pričel peti z jokavim glasom:

»Cur me, Francka, odio persequis et indignitate! Misericordia! Et cor meum laudabit te in saecula saeculorum!«

»Amen!« je zabučalo po vsem hlevu. Utihnilo je posmrkovanje in up je napolnil srca obupnemu. Rešitev pride gotovo. Sveti petje študentovo prodre do božjega stola, in bog pošlje svojega angelja zatiranim na pomoč. Zdelo se je vsem, da je hlev poln božje svetlobe in da angel že odmika zapahe. Radost se je naselila v potrta srca, in sem od vrat ni več prihajalo kruljenje očeta župana. Petje se je razlegalo po hlevu kakor nekoč v žareči peči, kjer so se evrli božji mladeniči...

»Mors iam mihi ex oculis tuis, Francka, pallida appropinquit,« je pel Turnov študent in sreči se mu je trgal.

(Konec prihodnjih.)

luje zlet v četrtek — ves narod bo pa tudi bričko občutil težko izgubo, če se sovragu posreči za vselej pridobiti si neomejeno oblast nad tem razvitočim se krajem. Zato mora v četrtek vsakdo, kdor le more, v Domžale!

— Izletniki iz Ljubljane odhajajo ob 2. popoldne s kolodvora v Šiški. Pojde tudi »Društvena godba« ljubljanska. Sokoli, ki se pripeljejo od Ljubljane, izstopajo na postaji v Trzinu, kjer jih sprejme »Domžalski Sokol« s Kamniškim. Nato odkorakajo vsi Sokoli (okoli 400) peš skozi Depalo vas in Stob v Domžale (dobre pol ure) na telovadnišče ob veliki Dunajskih cestih, kjer bo takoj velika javna telovadba. Proizvajale se bodo krasne proste vaje in vaje na orodju. Po telovadbi se vrši ljudska veselica v narodnih gostilnah pri »Kebru« in pri Kuhanju, po domači pri »Froncu«, kjer sta lepa senčnata vrtova. Pri veselicah sodeljujeta domžalska in ljubljanska »Društvena godba«. Poleg vyzvanega cilja in namena je zlet zlasti za civilne osebe razvedritvenega značaja, zato izražamo še enkrat svoje upanje, da bo ta zlet sijajna manifestacija narodne slovenske misli in da se ga udeleži izmed neskočov zlasti naše dijaštvu, visokošolsko in srednje ter naše narodno ženstvo, ki v

ske krajne šolske svete, naj se nameščaju nemški učitelje na naših solah odločno uprejo; zakaj prvi in glavni pogoju je vendar, da učiteljice razume in govorji jezik, v katerem mora poučevati deo. — Pa ne le krajni šolski sveti naj se postavijo krepko v bran, marveč tudi v krajnih šolskih svetih naj naši možje povzdignejo tozadne resno besedo! — Pri tem bi opozorili merodajne naše sloje na dejstvo, da je nedavno došel od **kranjskega deželnega šolskega sveta** na vse naše okrajne šolske slete ukaz (?), da naj se do leta 1913. ne oziroma tisti pri umeščavanju proizviročenih učiteljev na absolvente ljubljanskega učiteljišča! S tem hoteče kranjski deželni šolski svet ljubljanske učiteljske kandidate nekako prisiliti, da ostanejo na Kranjskem. Čudno! Živimo vendar v ustavnih državah in postopa tako! Država vendar ne more prisiliti koga, naj izredno nekaj časa služi v eni deželi. Če bi bil gojenec užival deželni stipendij, potem bi bilo to kaj drugega! — Na Slovenskem Stajerskem učiteljičje že itak skoraj v vseh okrajih majorizirajo učitelje. Sukurz moških moći dobivali smo slednja leta zlasti s Kranjskega. Upamo torej, da tisti pohonočni ukaz — mi ga smatramo le kot »pium desiderium« — ne bode napotili naše okrajne šolske svete v to, da bi dalje ne nastavljal pri nas absolviranih ljubljanskih učiteljiščnikov, še bog če so kateri oglasi. Učiteljski kandidati ljubljanski pa naj le pridno še dalje prosijo na Slovensko Stajersko! Za vse drugo, kar bi eventualno iz tega nastati utegnilo, se bode že našel kak modus; zato bodo morali pač skrbeti oni činitelji pri nas, katerim je sveta dolžnost, da ohranijo našo narodnost. Zato pa: caveat consules!

— Jugoslovanski abiturijentski sestanek v Dubrovniku — odgoden. Ker so se pojavile velike ovire, se ta sestanek odgodil do prihodnjega leta. — Prošnji zagreb, centralnega odbora glede parnika parobradna družba ni ugodila. Na železnicah bi se cene sploh ne znižale vsled obstoječega konflikta med Hrvati in Madžari. Tako bi se število udeležencev znižalo. Poleg tega bi se pa Bolgari sestanka sploh ne mogli udeležiti vsled neprilik v svoji domovini. (Pred nekoličini dnevi so zaprli mnogo abiturientov radi nekih tajnih shodov v Sofiji). Na ta način bi sestanek mnogo izgubil na svojem pomenu. — Vsled tega je zagreb, cent. odbor sklenil, da se nameravani zlet opusti. Pričnejo se pa priprave za vsedijaški jugoslovanski shod (prejkone v Zagrebu), ki se naj vrši drugo leto.

— Nemški značaj Celovca v nevarnosti. Celovski župan Neuner je sklenil, da pri cesarjevem prihodu ob prilikl vojaških vaj v Celovcu razobesiti samo črno-rumene in belordeče zastave kot oficijalna oblast ne pa tudi vseňemški frankfurterji. Nemško nacionalno časopisje je nad tem »izdajalskim« činom vse iz sebe in pozivlja Neunera, naj odstopi, ker nima več pravice županovati »čisto nemškemu« Celovcu. Nemško mišljenje da je s tem Neuner bojavljivo zatajil in razrazil celovško prebivalstvo, ki je srčno udano cesarju in vladarski hiši. Naj nemški naciонаli ne bodo tako zelo patrioci na zunaj, ampak bolj na znotraj!

— Goriški deželni odbor je menila prava domena goriških Italijanov. O tem pišejo »Edinstvo«: Slovenec prihaja tja v pisarno z največjo težavo in le z najvplivnejšo protekcijo. Ako je pa tam, ne sme niti govoriti slovenski, kaj še pa, da bi protiziral slovenski jezik! Bog varuj! Italijanski varvanci pa delajo, kar hočejo. Zmerjajo in psujejo Slovence s ščavi itd. Te dni je zapustil pisarniško mesto neki mlad uradnik samo zato, ker mu niso dali mir, ker je bil Slovenec. To je škandal, vnebovijoč škandal! Kaj delata slovenska klerikalna odbornika?! Posvetita že enkrat tem ljudem! Počakita zobe, pesti, da bodo vedeli, da smo ali da bi morali biti mi Slovenci gospodarji tu na Goriškem in ne Italijani! Slovenci! Pokažimo vendar enkrat svojo vrednost in zahtevajmo svoje pravice! Saj to je že škandal, kar uganjajo Italijani na Goriškem! V deželnem odboru, na sodnijah, v bolniških blagajnah, na poštnih železnicah — sploh povsod, kjer bi moral biti enaka pravica za vse, se šopiri italijansčina, slovenčina pa je le pastorka. Konec bodi enkrat tem škandalom!

— Imenovanje v politični službi na Stajerskem. Nam stniški konceptni praktikant v Graču dr. Fr. Ratej je postal koncipist.

— Davna vest. Za davkarja v Kozjem je imenovan davčni kontrolor g. Rupert Brovet in Brežicah. Zdaj bo že odleglo brežičkim nemškutarem!

— Zdravniška vest. Deželni odbor je premestil dr. R. Weibla, okrožnega zdravnika v Kostanjevici, v Metlico.

Nezgoda v Kamniških planinah. Tudi naše lepe planine zahtevajo vsako leto svojo žrtve. Gospa U. napravila je v večji družbi izlet iz Kamnika na Grintovec dne 9. t. m. »Na Podih«, na nekem strmem snežišču ji je spodeleto in je tako nesrečno padla, da si je nogo zlomila. Oskrbnik Zivske koče na Kokerskem sedlu, dva pastirja in trije hlapci kmeta Suha dolinka iz Kokrske doline, katere je bilo treba na pomoč klicati, prenesli so ponesrečenico z veliko težavo ob navpični »Dolgi steni« v »Zvisovo kočo« od tod v Bistroc. G. U. ni bila za tako turo primerno opravljenja, kar je vzrok njene nezgode.

O legarju smo prejeli iz uradnega vira sledete: V Ljubljani ostanejo še nadalje tri osebe v zasebni oskrbi. V tukajšnji civilni bolnišnici je oskrbovanih 25 bolnikov za legarjem, v Spodnji Šiški sta sedaj še dva bolnika, v Zapužah občina Zgornja Šiška leži eden bolnik. Kakor smo že zadnjič omenili, se je pretežna večina teh bolnikov inficirala v Postojni. Stevilo bolnikov v tukajšnji c. in kr. garnizijski bolnišnici znaša 59, poleg teh je tamkaj še 18 vojakov v opazovanju, ker so sumljivi, da imajo legar. V Postojni imamo 43 bolnikov na legarju, deloma v tamošnji bolnišnici, deloma v domači preskrbi.

Legar na Kočevskem. Iz Kočevja se nam piše: V Moslju pri Kočevju je obolelo na legarju orožnik Vellacher, ki je pil vodo iz odontognega vodovoda. V Moslju imajo vodovod z nemškim napisom, oboleli orožnik je tudi nemški Korošec, torej vse nemško, vodovod in oboleli orožnik. V Postojni je po trditvi graške »Tagespošte« slovenski napis na vodovodu povzročil bolezen. Kdo je pa v Moslju kriv? »Tagespošta«, povej kje je verok!

Od c. kr. ministrstva za uk in bogočastje odrejeni kurz za risanje v ljudskih in meščanskih šolah po prostih metodah se otvoril na c. kr. učiteljišču v Ljubljani dne 16. t. m. ob 8. dopoldne in bo trajal do 6. septembra. Kurz je javen. Poučevalo se bude dopoldne in popoludne.

Pozor abiturientjem Kakor čujemo, namerava poštna uprava imenovati več praktikantov z absolvirano srednjo šolo in zrelostnim izpitom. Opazujamo slovenske abituriente, ki nimajo sredstev za nadaljnje študije, da vložę prošnje na poštno direkcijo v Trstu.

Čevljarski Majce nam je poslal tale popravek: »Zahtevam, da na podlagi § 19. tisk. zakona z ozirom na notico »Čevljarski Majce«, priobčeno v »Slov. Narodu« št. 179 v ponedeljek, 5. avgusta t. l., uvrstite, kakor zakon določa, naslednji popravek na istem mestu in z istimi črkami: Ni res, da krampon svoje slabe čevlje; res je pa, da izdelujem čevlje svojim načinom. Ni res, da sem zagrizen klerikalec. Ni res, da sem z neznanskim grobostjo nahrušil svojega pomožnika, ker se je šel strič k naprednemu brvcu; res je pa, da sem svojemu vajencu dejal, naj se sploh ostrže. Dragotin Majce.« Z Majcem se ne budem prepirali, v kolikor naša notica o njem odgovarja resnici, saj je znano, da se s pomočjo prosluhega § 19. da postaviti na glavo tudi najčistejša resnica.

Utonil je 25letni Josip Bizjak, uslužbeni pri opekarni Filipa Supančiča na Viču.

Talijo za rešitev življenja v znesku 52 K 50 v je dobila Kata-Rovtar iz Spodnje Kanomlje, ker je z lastno smrtno nevarnostjo rešila utopljenja Frančiško Jereb ob ravno tam.

100letnico obhaja konec tega meseca rodbina Karla Jelovškova na Vrhniku, odkar je bila dosedanjih hiš št. 12 na Vrhniku z vsemi poslopiji dozidana. Leta 1807, torej ob francoskih časih, je dal hišo sezidati Anton Jelovšek, kateri je takrat županoval Vrhnik ter bil imenovan za »mera«. Ko je bil pozneje leta na tržaški cesti velik promet, je bila ta hiša prva postaja od Ljubljane proti Trstu za voznike. Največji »furverk« se je tu ustavljal in krog hiše je bilo polno težko naloženih vozov, v kar je dokaz, da so tla še sedaj z močnimi skalami tlakovana. Še se dobi kak star »furanman«, ki v dobro povedati o zlatih »furmanskih« časih in o postaji »pri Jelovškovem očku«. V tej hiši se je rodil znani starinoslovec za spoznanje starega denarja Anton Jelovšek, čigar sliko vidimo v ljubljanskem muzeju. Njegov brat Josip Jelovšek je leta 1848. kot polkovni zdravnik na Laškem popustil svojo doktorsko diplomo in šaržo ter se ob Muri naselil kot priprost kmet in delavec vinogradov. Sestra Marija se je omogožila v Mengš ter bila mati sedanjih cenjenih gospodov Staretovih. Mlašji brat Ignacij Marko je te posestvo posedoval 46 let in si uuredil prvo opekarno. Po njegovi smrti je bila njegova soproga Marija rojena Oblak 11 let posestnica, a ta je ob smrtni postelji izročila vse posestvo mladoletnemu sinu

Maksu Jelovšku, kateri je pa žalibog po pretekli par let bil žrtve nesrečne bolezni legarja. Bil je kot mladenič vesel in v obči spoščovan, trden narodnjak ter povsod kakor tudi v Ljubljani v narodnih krogih zelo priljubljen. Za tem je prevzel to posestvo njegov brat sedanji gosp. Karrel Jelovšek, kateri se veliko trudi z opekarsko industrijo, si je v opekarni nabavil parne stroje, vsled česar je postal njegova opeka slovita; v znamenje tega krasil njeovo hišo, katera obhaja sedaj 100-letnico, državna krona s o. kr. orlon v znamenje, da je g. Jelovšek c. in kr. dvorni založnik. V par letih obhaja rod Jelovškov 600 letnico, odkar se ve, da ta rod tu obstoji in da je bil ustanovitelj Vrhnik. K taki redki slavnosti čestita tudi naše udeležništvo!

Železniška nesreča. Med postajama Medvode in Škofja Loka je bil zdobljen del železniškega voza, druge nesreče ni bilo.

Samonemški napisi. Pišejo nam: Pred nedavnim časom sem bil vsled opravil zadržan v Mengšu. Med tem časom sem imel opraviti tudi na c. kr. poštnem in brzojavnem uradu. Kar zapazim na prvih vratih samonemški napis, »K. k. Post- und Telegraphenamt«, na drugih vratih ravno tako. Začuden sem se vprašal: So li taki samonemški napisi v slovenskem trgu le za par privandrankih Tirolcev kali? Pri tej priliki sem naletel na pripeltnega moža, kateri je stopil iz omenjenega urada ter mi nehotel ves razburjen začel pripovedovati, kako da morajo ljudje včasi dolgo čakati, predno pride kdo na vrsto, a vse drugega pa je, če pride kdo z globokim poklonom in z besedami »gut Morgan gnädige Frau Postmeisterin, küsse die Hund«; temu gre z odprtimi rokami nasproti in je prvi postrežen, mi pa, kateri smo že prej čakali, imamo čast, čakati še dalje, da je Nemec ali nemškutar odpravljen, kateri pa se po navadi mudi še dalj, kakor je potreba ali pa se še malo »aufwarten«. Tudi pri oddaji blaga v zavitkih ali denarja, ter tudi za prejemanje ne zdi se gospe poštarici nikoli primeren čas, ter smo vedno le z osornostjo, kar nas je priprostih, zavrnjeni, da čakamo, kadar se ji pojavlji, da nas odpravi.

Dolenjska podružnica »Prosvete«. Jutri, dne 14. t. m., ob 8. uri zvečer se vrši v gostilni »pri Tučku« v Novem mestu ustanovni občni zbor dolenjske podružnice »Prosvete«. Dolenjske akademike, ki jim je narodno in ljubskoizobraževalno delo resna stvar, vabimo, da se zborovanja polnoštevilno udeležimo. Vabimo pa tudi zavedno dolenjsko, zlasti novomeško inteligenco, ki se zanima za naše delo, da se udeleži v častnem broju našega sestanka.

Odbor »Prosvete«.

Čebelarska podružnica v Toplicah priredi v četrtek na Veliki Smaren dan ob treh popoldne v šoli v Toplicah čebelarski shod in predavanje. Predaval bo gosp. nadučitelj g. A. Likozar o čebeloreji. Po predavanju bo ogled uzornega čebelnjaka g. I. Bileca in razkazovanje čebelarskega orodja. Čebelarji in prijatelji dobro došli.

Iz Ilirske Bistrike se nam piše: Dne 18. t. m. se bo vršila v naši prijazni vasiči velepomembna slavnost: naša »Čitalnica« obstoječa že nad 40 let si je zgradila skupno z domaćim »Prostovoljnim gasilnim društvom« svoj lastni »Društveni dom«; nakup stavbišč in zgradba z opravo je bilo društvo nad 15.000 krov, in res — lepo je vse dovršeno. Novo poslopje, stojec v sredini Il. Bistrike, med potokoma Bistrica in Sušcem je pravi kras vasi. 18. t. m. bo torej otvorilna slavnost s sledenim sporedom: Dopoldne pri vseh vlačnih sprejem gostov z godbo, maša na prostem pred »Društvenim domom«, blagoslovjenje poslopij s slavnostnimi govorji. — Popoldan pa je namenjen veliki ljudski veselici v obliki semnja. Pripravljenih je odboru že nebroj raznih šotorov, v katerih bodo stregle na vrle dame in gospice; vina, piva, šampanjca, peciva, duhanja, ljubavnega drobiža etc. vsega bo dobiti, seveda se tudi ni pozabilo na abstinenčne, kateri se bodo lahko krepčali na izbornih pridelkih tovarne abstinenčnih pijač — »P. Ličan v Il. Bistri«. — Najboljša je pa prekršljeno za plesačljivo mladino; velikanski odrsi so pripravljeni, svirala, pa bo znana izvrstna godba »Lira« iz Sv. Krize pri Trstu, katere neumornost že poznamo. Obljubili so nam svoj obisk razen vseh domaćih sosednih društav tudi vrli naši istrski brati iz Podgrada, Jelšan, Sušaka, med katerimi je tudi pevsko društvo »Gorska Vila« iz Podgrada, ki se ga posebno veselimo. — Vsi gosti dobro došli!

Dijaki orkester in pevski zbor »Struna« v Idriji priredi ob prilikl petletnice svojega obstanka dne 15. avgusta t. l. v veliki dvorani Narodne čitalnice slavnostni koncert. Sodnlujejo: pomnoženi moški in me-

šani zbor sl. »Delavskega brahnega društva«, eddelek dijaškega zbor idrijskega, pevski zbor in dijaški orkester »Struna«, pomnožen z drugimi godeci. Popolni pevski zbor broji 56 pev in pevec, orkester 20 godev. Vseh sodelujejočih 76. Soper: 1. L. F. Hérod: Uvertura k operi »Zampa«, orkester. 2. Slavnostni govor. 3. J. Haydn: a) Tenorsolo (g. Štefko Rus) iz oratorija »Stvarjenje«, s klavirjem. b) Mešan zbor: »Zapojo strune« iz oratorija »Stvarjenje« z orkestrom. 4. J. F. Halévy: Potpuri iz opere »Zidinja«, orkester. Odmor. 5. Z. Prelovec: »Lepa Vida«, narodna balada za soli, mešan zbor in orkester. Soloprsolo: gdč. Anica Šinkovec (Vida), altsolo: gdč. Minka Gabron (kraljica), baritonoslo: g. Fran Rus (zamorec). 6. A. Dvočák: Slovanski plesi VIII., orkester. Ples. Začetek točno ob polu 9. zvečer.

Konj se je splašil na potu, ki pelje iz Loga v Vrhopolje pri Vipavi. Na 50 let star France Pintarjev iz Vrhopolja je pri tem tako nesrečno padel raz voza, da se je ubil.

Cene bakra so se zopet znižale. Vzrok tega je, ker je vedno manj kupcev za to kovino.

Ustrelli se je dne 11. t. m. 55 let star posestnik in krošnjar Marko Kapš na Makutah pri Uršnih selih. Zadel se je v prsi in bil takoj mrtev. Uzrok samomora so bile baje denarne zadrege. Živel je poprej v dobrih razmerah, a ker je mnogo zidal, je prisel v denarne stiske. Zapustil je ženo in 9 otrok.

Železniška nesreča. Iz Grač na Koroškem se nam piše: 9. t. m. se je tukaj pri zgradbi železnične zgodila nesreča. Nad Genkom v kamnolomu je namreč neki Hrvat padel 10 metrov globoko. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je umrl čez par ur vsled zadobijenih poškodb. Skoraj ob istem času je v drugem kamnolomu padel tudi neki Hrvat, ki je pa k sreči padel na noge in se je le neznačno poškodoval. Tudi njega so prenesli v bolnico.

V zboljšanje zdravstvenih razmer v Postojni je posebna komisija dne 5. t. m. sklenila, kakor smo že poročali, da se nakupi zemljišč v okrožju vodovodnih izvirkov 100 m na široko ter zagradi in z drevjem zasadi, da se izvirki na ta način obvarujejo škodljivega vpliva nezavarovanega površja. O tej stvari se nam sporoča še to-le: Da se ugodi navedni zahtevi komisije, je predvsem treba, da se odstrani svinjak (ali menažerija, kali?), ki si ga je postavil črpališki uslužbenec prav tik izvirku. Nedopustno je nadalje, da je tukoma ob zajemalnici vrt, ki se vsaj enkrat na leto gnoji. In stranišče uslužbenca črpališča! Ni li mogoče, da pronica nesnaga iz stranišča načravnost v vodnjak? Bodisi, da je greznicu še tako dobro tlakovana, v bližini izvirku ne sodi nikakor.

Prijet kolesarski tat. Predvčer popoldne je bila delavcu Antonu Jerasu, ko je zaspal na nekem vozičku v veži št. 19 na Starem trgu, iz žepa ukradenia srebrna anker ura s srebrno verižico, v skupni vrednosti 30 K. Kamalo po ovadeni tatvini je policija prijela nekega Laha, ki je v Latermannovem drevoredu pod ceno prodajal »Prima«

Umrli so Ljubljani

Dne 8. avgusta: Barbara Putrich, zasebnica, Kolodvorske ulice 41. Jetika.
Dne 9. avgusta: Sofija Rozman, zasebnica, 80 let. Kapiteljske ulice 11. Ostarelost.
Dne 10. avgusta: Martin Žgajnar, delavec, 34 let. Je bil na ljubljanskem polju od kapi zadet. — Ivan Bizil, mizar, 68 let. Privoz 9. Vsled raka. — Avgusta Nigrin, zasebnica, 77 let. Kolizej 12. Ostarelost. — Doreoteja Jerovc, sprevodnika vodova, 80 let. Radeckega cesta 11. Ostarelost. — Lucia Kocmum, zasebnica, 71 let. Poljanska cesta 9. Arterio sclerosis.

Borzna poročila

Ljubljanska
Kreditna banka v Ljubljani¹⁴
Ura dne kurz oziroma borce 18. avgusta 1907.

Naložbeni papirji	Dane	Blag.
42% majška renta	95 80	96 —
42% srebrna renta	97 30	97 80
4% avstr. kronska renta	95 90	96 10
4% zlata	114 25	114 45
4% ogrska kronska renta	91 40	91 60
4% zlata	109 50	109 70
4% posojilo dež. Kranjske	98 90	98 90
4% posojilo mesta Spletj	104 60	102 —
4% Zadar	99 85	100 85
4% bos.-herc. železniško posojilo 1902	97 25	98 25
4% češka dež. banka k. o.	95 75	96 25
4% z. ž.	95 75	96 25
4% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke	99 25	100 25
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	102 40	108 40
4% zast. pisma Innerst. hranilnice	98 —	99 —
4% zast. pisma ogr. cent. dež. hranilnice	98 —	99 —
4% z. p. ogr. hip. ban.	99 25	100 25
4% obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	99 5 —	99 50
4% obl. češke ind. banke	99 75	100 75
Srečke		
Srečke od 1. 1860 ¹⁵	146 75	148 75
od 1. 1864	245 —	249 —
tiskske	139 —	141 —
zem. kred. I. emisije	259 —	266 —
II.	267 —	273 —
ogrske hip. banke	280 60	286 50
srbske za frs. 100 ¹⁶ turške	98 —	104 —
182 60		
Basiliška srečke	90 25	92 25
Kreditne	421 —	427 —
Inomoške	84 —	88 —
Krakovske	90 —	94 —
Ljubljanske	60 —	64 —
Avstr. rdeč. kriza	43 25	45 25
Ogr.	26 —	28 —
Rudolfove	68 —	72 —
Saiburške	95 5 —	89 50
Dunajske kom.	416 —	462 —
Dolinske		
Južne železnice	146 75	147 75
Državne železnice	649 50	650 50
Avstr.-ogrskie bančne deln.	1792 —	1798 —
Avstr. kreditne banke	837 50	618 50
Ogrske	727 50	738 50
Zlomostenske	341 —	342 —
Premogokop v Mostu (Brž.)	726 —	730 —
Alpske montane	585 75	686 75
Práške žel. ind. dr.	2575 —	2585 —
Rima-Murányi	585 50	586 50
Trboveljske prem. družbe	865 —	869 —
Avstr. orozne tov. družbe	466 —	471 —
Ceške sladkorne družbe	139 —	442 —
Vlačne		
C. kr. cekin	11 65	11 36
20 franki	19 14	19 17
20 marke	22 45	23 51
Sovereigns	18 95	24 08
Marke	17 40	17 60
Laski bankovci	95 65	95 99
Kubiji	5 53	2 53
Dolarji	4 24	5
Zitne cene v Budimpešti		
Dne 13. avgusta 1907.		
T. g. 2007		
Pfeničica za oktober	za 60 tlg. K 11 56	
RZ	50 n. 9 10	
Korza	avust 60	676
z. maj 1908	z. 60	674
Oves	z. oktober 60	8 23
5—10% h. ceneje.		

Meteorologično poročilo.

Štev nad morjem 206. Srednji skrbi tlak 780 0 mm.

avgust	Uas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
12. 9. dr.	740 1	18 7	brezvetreno	jaeno	
13. 7. m.	40 6	15 0	sl. jvzh.	meglja	
z. pop.	39 6	26 7	sl. jvzhod	pol. oblač.	

Srednja včerajšnja temperatura: 19 8° normalne 19 1°. — Padavina v mm 60.

Večje število

tesarjev

sprejema proti dobremu plačilu
Ivan Zakotnik, tesarski mojster,
Dunajska cesta, št. 40. 1666—36

Sprejmem 2380—2

gospodinčno
ki je večja trgovina s čevljem.
J. MEDVED, Gorica.

Učenca

v trgovino z mešanim blagom

sprejme takoj 2701—1

Junko Ule v Starem trgu pri Rakeku.

trgovski sotrudnik

vajen železniške in špecerijske stroke,

želi službe v kaki večji trgovini.

Blaghotni dopisi do 18. t. m. naj se pošljajo pod šifro „**Železniar 100**“ na upravn. „Slov. Naroda“. 2667—3

Na Jesenicah
se bo prodajalo 2702 1
od 12. avgusta naprej
**Vse manufakturno,
špecerijsko in drugo blago**
iz konkurza V. Šešeka
na drobno in tudi trgovcem v večjih partijah.

Oblastveno dovoljena razprodaja!

Nikar ne zamudite ugodne prilike za nakup!

Ta teden

se z dovoljenjem
obrtne oblasti
radi popolne
opustitve
trgovine

še
v zalogi.

moške srajce
ovratniki
manšete
kravate
kolikor
jih je

še

pri

Ernestu Sarku
Dvorski trg št. 3
pod Daredno kavarne.

2006—17

Oprava za trgovino se temo prodaj

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v SPLJETU.

Delniška glavnica K 2.000.000.

obrestuje vloge na knjižice in tekoči račun po 4 1/2% od dne vloge do dne vzdiga. — Sprejema zglašila za subskripcijo deležev snuječe se „Hotelske družbe z omejeno zavezo Triglav“ po K 500—, 1000—, 5000— in 10.000.

V najem se da stara

gostilna

v Zdenski vasi tik glavne dolenske ceste. Hiša je zelo pripravna tudi za špecerijsko trgovino. 2644—3

Natančneje se pozove pri **Fani Tavželj** v Novi vasi, via Rakek.

Išče se

Višje gimnazijec

zmožen nemščine, ki bi med počitnicami vsak dan eno uro poučeval latinščino za prvi gim. razred. — Predstavite se je na Ambroževem trgu št. 3, L. nadstr. 2658—2

Učenec

se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. — Šolske izobrazbe se zahteva toliko, da je učenec sposoben za vstop v obrtno nadaljevalno šolo, ter slovenski in nemški jezik.

Dragotin Repe na Bledu.

Priden zanesljiv

hlapec

za vsako delo z daljšimi spričevali, če mogoče vojaščine prost, se sprejme takoj. Plača 15 gld. mesečno ter vsega prost.

Ponudbe na upravnijo „Slov. Naroda“ pod šifro „Dobra trgovina“ do 20. avgusta t. l.

Išče se v svrhu razširjenja dobrodočne trgovine

kompanjon

ki naj bi imel 1—2000 denarja. Poleg tega naj bi tudi vodil korespondenco v svrhu kontrole. 2684—2

Ponudbe je poslati na upravnijo „Slov. Naroda“ pod šifro „Dobra trgovina“ do 20. avgusta t. l.

Za Narodno gostilno v Št. Petru na Krasu se išče spretan oženjen

gostilničar

z odraslimi otroki ali brez njih. Gostilna z 7 sobami za tuje se takoj odda na račun. 2671—2

Natančno pojasnilo v gostilni Kranjc istotam.

Vljudno se priporoča

trgovina

s klobuki in črevlji

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana,
Starl. trg št. 10.
Velika zaloga, solidno blago.

Cene zmerne. 92